

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 1

ТЕМА: ФІЛОСОФІЯ, ЇЇ РОЛЬ У ЖИТТІ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА

1. Світогляд і філософія як форми людського самовизначення у світі.
2. Філософія і міфологія.
3. Філософія як здивування і мрія.
4. Роль філософії в індивідуальному розвитку людини.
5. Духовне життя первісного суспільства.
6. Світогляд і наукове пізнання.
7. Міф як джерело знання.
8. Філософія і релігія.
9. Філософія і мистецтво.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 3

ТЕМА: ФІЛОСОФІЯ СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ

1. Містика та раціоналізм у теоріях мислителів арабського світу.
2. Образотворча та архітектурна спадщина Сходу.
3. Обов'язок як призначення людини у соціокультурних традиціях Китаю і Японії.
4. Сенс життя та уявлення про смерть у індуїзмі.
5. Соціально-етична спрямованість вчення Конфуція.
6. Культ предків та ритуал у системі філософських поглядів Конфуція.
7. Сенс та призначення життя у вченні локаятиків.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 4

ТЕМА: АНТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

1. Закономірності розвитку та основна проблематика давньоримської філософії.
2. Феномен античної філософії в європейській історії.
3. Апорії Зенона та їх значення в розвитку предметного мислення.
4. Вчення Демокрита про походження життя.
5. Основні ідеї представників школи кіренаїків.

6. Онтологічні проблеми у філософії Платона.
7. Вчення Платона про Ерос.
8. Вчення Платона про “ідеальну” державу.
9. Аристотель як систематизатор і популяризатор біології.
10. Етика Аристотеля.
11. Давньогрецька філософія і наука.
12. Проблема “діалогічності” в античній філософії в контексті сучасного громадянського спілкування.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 5

ТЕМА: ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

1. Східна та західна патристика: порівняльна характеристика.
2. Середньовічна космологія і проблема часу.
3. Проблема знання і віри у середньовічній філософії.
4. Релігійний феномен і сучасна наука.
5. Р. Бекон і середньовічний емпіризм.
6. А. Кентерберійський і початки схоластики.
7. Філософські погляди В. Оккама.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 6

ТЕМА: ФІЛОСОФІЯ ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ

1. Ніколо Макіавелі та його епоха.
2. М. Кузанський про венне незнання.
3. Натурфілософські погляди Леонардо да Вінчі.
4. Проблема людини у філософських ідеях пізнього Відродження.
5. Роль ренесансної філософії у формуванні європейської науки.
6. Вплив ідей італійського гуманізму на духовні процеси в Україні.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 7

ТЕМА: ФІЛОСОФІЯ НОВОГО ЧАСУ ТА ДОБИ ПРОСВІТНИЦТВА

1. Суспільно-соціальні теорії епохи Просвітництва.
2. Дж. Локк про співвідношення істини та знання.
3. Вчення Б. Спінози про свободу.
4. Проблема сімейного виховання та вимог до вчителя у працях Дж. Локка.
5. Філософія Просвітництва про місце і роль людини у світі.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 8
ТЕМА: НІМЕЦЬКА КЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ

1. Принцип тотожності мислення і буття у філософії Г. Гегеля.
2. Етичні погляди І. Канта.
3. Філософія Л. Фейєрбаха та її вплив на європейську філософію.
4. Філософія німецького романтизму.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 9
ТЕМА: ЄВРОПЕЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ ХІХ СТОЛІТТЯ

1. Вихідні ідеї філософії позитивізму.
2. Етичні погляди А. Шопенгауера.
3. Метафізика людини Ф. Ніцше.
4. Ф. Ніцше і криза християнства у Європі кінця ХІХ ст.
5. “Закон трьох стадій” О. Конта.
6. Основні ідеї філософії марксизму.
7. Некласична філософія як ідейна передумова філософії ХХ ст.
8. Етика А. Шопенгауера і буддизм.
9. Філософія марксизму.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 10
ТЕМА: ОСНОВНІ СПРЯМУВАННЯ РОЗВИТКУ
ЗАРУБІЖНОЇ ФІЛОСОФІЇ У ХХ СТОЛІТТІ

1. Сциєнтичні напрямки філософії ХХ ст.
2. Провідні тенденції сучасного розвитку європейської філософії.
3. Філософія і логіка Львівсько-Варшавської школи.
4. Філософія неопозитивізму та її значення для розвитку пізнання.
5. Вітгенштейн: новий образ філософії.
6. Філософія “живої етики” і Реріховський рух на Україні.
7. Проблема софійності у російській релігійній філософії.
8. Проблема екуменізму в російській релігійній філософії та сучасність.
9. К. Леві-Стросс про сутність та структуру міфологічної свідомості.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 11
ТЕМА: УКРАЇНСЬКА ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

1. Християнство та духовна культура Київської Русі.
2. “Слово Данила Заточеника” як твір давньоруської книжкової мудрості.
3. Життя і творчість Юрія Котермака(Юрія Дрогобича).
4. Українська світоглядна ментальність.
5. Гуманізм і поняття “серце в українській філософській спадщині.
6. Світоглядні ідеї М. Гоголя.
7. Ідеї В. Вернадського та сучасність.
8. Історіософська концепція В. Липинського.
9. Світогляд українського романтизму.
10. Філософські ідеї в літературі та громадсько-політичних рухах в Україні XIX ст.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 12
ТЕМА: ПРОБЛЕМА БУТТЯ У ФІЛОСОФІЇ

1. Концепції буття в давньогрецькій натурфілософії.
2. Проблема буття у філософії Платона.
3. Сучасна космологія та квантова механіка про світобудову.
4. Категорія “абсолют” в сучасному природознавстві.
5. Вчення про субстанцію у філософських концепціях Нового часу.
6. Буття за М. Хайдеггером як парадигма некласичного пояснення буття.
7. Людина в пошуках сенсу буття та власного життя.
8. Проблема буття в українській філософії.
9. Синергетична парадигма світоосмислення.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 13
ТЕМА: ПОХОДЖЕННЯ І СУТНІСТЬ СВІДОМОСТІ

1. Сутність та структура суспільної свідомості.
2. Проблема штучного інтелекту.
3. Співвідношення природних і штучних мов.
4. Мова як засіб комунікації.
5. Ментальність. Суспільна психологія. Масова свідомість.
6. Фрейдизм: свідоме і несвідоме.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 14

ТЕМА: ТЕОРІЯ ПІЗНАННЯ

1. Концепція знання в античній традиції.
2. Ідея активності пізнання у філософії І. Канта.
3. Етика наукового знання та її соціальна роль.
4. Гносеологічні розвідки у філософії Нового часу
5. Знання та його зміст: теоретичні пошуки у західній філософії ХХ ст.
6. Освіта як інститут передачі знання та культивування мудрості.
7. Мистецтво як творчість і пізнання.
8. Статус наукового знання у сучасному світі.
9. Методологія науки. Поняття наукового дослідження.
10. Діалектика як загальнотеоретичний метод філософського пізнання, її форми та альтернативи.
11. Закони і категорії діалектики.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 15

ТЕМА: ПРОБЛЕМА ЛЮДИНИ У ФІЛОСОФІЇ

1. Діяльність як антропологічна категорія.
2. Розуміння людини у філософії модерну та постмодерну.
3. Ціннісні аспекти людського буття.
4. Сутність людини у системі християнського світогляду.
5. Поняття свободи в історії філософської думки.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 16

ТЕМА: СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

Питання для самостійного вивчення

1. Соціальна стратифікація та мобільність.
2. Розуміння соціального у класиків соціології.
3. С.Франк про природу суспільного життя.
4. Консервативні мотиви в історіософії В. Липинського.
5. Поняття про “правову державу” і “громадянське суспільство”.
6. Суспільство як суспільно-економічна формація.
7. Структура матеріального виробництва і його місце в соціумі.
8. Етнічна свідомість і національна ідея.
9. Право як особливе вираження соціальності.